

GŁÓWNY INSPEKTOR PRACY

Wiesław Łyszczek

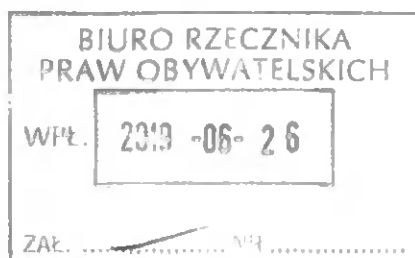
RPW/38299/2019 P
Data: 2019-06-26

Warszawa, 2019-06-21

UNP:GIP-19-36640

GIP-GKW.0600.319.2019.5

Pan

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Al. SOLIDARNOŚCI AL. 77/

00-090 WARSZAWA (ŚRÓDMIEŚCIE)

Szanowny Panie Rzeczniku

Nawiązując do pisma Pana Ministra z dnia 27 lutego 2019 r., znak: III.7041.6.2019.LN w sprawie wykonywania pracy kurierskiej przez cudzoziemców w systemie usług oferowanych przez UBER EATS, przedstawiam informację na temat ustaleń dokonanych w tej sprawie przez organy Państwowej Inspekcji Pracy.

Mając na uwadze podjęcie sprawy przez Pana Ministra – w związku z artykułem Pana Piotra Szostaka, zamieszczonym w „Gazecie Wyborczej” z dnia 18 lutego 2019 r. – inspektor pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Warszawie przeprowadził czynności kontrolne w firmie Uber Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Inflanckiej 4. W wyniku tych działań, jak również w toku poprzednich kontroli w ww. firmie, ustalono, że UBER EATS nie jest podmiotem gospodarczym prowadzącym działalność na terytorium RP i powierzającym pracę osobom fizycznym. Na terytorium Polski działalność gospodarczą prowadzi natomiast firma Uber Poland Sp. z o.o., której właścicielami są 2 podmioty zarejestrowane w Holandii.

UBER EATS jest usługą polegającą na dostarczaniu posiłków z restauracji do zamawiających, którzy uruchomili mobilną aplikację obsługującą tę usługę. Po zarejestrowaniu się na stronie internetowej www.uber.com osoba fizyczna może świadczyć usługi polegające na dostarczaniu żywności. Wskazana wyżej strona internetowa jest prowadzona przez firmę Uber Technologies Inc. z siedzibą w USA (San Francisco w stanie California).

Podczas kontroli przedstawiciel firmy Uber Poland Sp. z o.o. złożył inspektorowi pracy oświadczenie, że firma ta nie zatrudnia kurierów dostarczających posiłki do zamawiających, tzn. kurierzy nie są pracownikami ani zleceniobiorcami firmy Uber Poland Sp. z o.o. Ustalono natomiast, że ww. firma zapewnia wsparcie podmiotom współpracującym przy obsłudze realizacji odpłatnych usług świadczonych za pomocą aplikacji UBER EATS – udostępnianie tego rodzaju aplikacji jest przedmiotem działalności gospodarczej podmiotów wchodzących w skład grupy UBER.

W trakcie kontroli ustalono, że usługi kurierskie, polegające na dostarczaniu zamówień gastronomicznych na terenie Polski, realizują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub też wykonujące tzw. działalność nieewidencjonowaną z uwagi na to, że ich przychód nie przekracza 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę i z tego powodu nie są one przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców. Osoby te mogą w praktyce powierzać pracę zarobkową innym osobom fizycznym.

W odniesieniu do historii opisanej w artykule zamieszczonym w „Gazecie Wyborczej” z dnia 18 lutego br. przedstawiciele Uber Poland Sp. z o.o. nie potrafili wskazać, w jakiej firmie współpracującej (zwanej „partnerem flotowym”) pracował bohater artykułu. W treści artykułu nie ma informacji, na podstawie których można by zidentyfikować firmę zlecającą prace kurierskie (np. według numerów realizowanych zamówień).

W związku z powyższym, w przypadku pozyskania danych dotyczących firmy powierzającej pracę bohaterowi artykułu, zostanie w niej przeprowadzona kontrola w zakresie legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów dotyczących legalności zatrudnienia cudzoziemców.

Oprócz wyżej opisanej kontroli, inspektorzy pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Warszawie poprzednio trzykrotnie przeprowadzili działania kontrolne w firmie Uber Poland Sp. z o.o., tj. dwie kontrole w 2018 r. oraz jedną w 2017 r. W toku tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie legalności zatrudnienia obywateli polskich i cudzoziemców. Ujawniono natomiast naruszenia przepisów dotyczących szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz profilaktycznych badań lekarskich pracowników.

Z ustaleń poczynionych w trakcie wspomnianych kontroli wynika, że firma Uber Poland Sp. z o.o. zatrudnia ok. 20 pracowników (obywateli polskich), wykonujących prace administracyjno – biurowe. Kontrolowana firma nie powierza pracy cudzoziemcom, ani też osobom wykonującym przewozy osób lub jechania. Jest ona przedstawicielem globalnej marki UBER w Polsce i zajmuje się głównie kwestiami związanymi z obsługą

aplikacji internetowych umożliwiających wykonywanie przewozów osób i jedzenia. Spółka Uber Poland korzysta z usług podwykonawców. Firmy te zajmują się w szczególności udostępnianiem osobom wykonującym przewozy osób samochodów (na zasadach umów użyczenia pojazdów) oraz dostępu do aplikacji Uber. Z powyższych względów brak jest przesłanek pozwalających na przypisanie osób wykonujących przewozy osób bądź żywności do firmy Uber Poland sp. z o.o.

Niezależnie od przedstawionych działań, mając na uwadze napływające do Państwowej Inspekcji Pracy liczne sygnały o naruszeniach przepisów w zakresie legalności zatrudnienia cudzoziemców oraz prawa pracy, dotyczące firm z grupy UBER i podmiotów z nimi współpracujących, Główny Inspektor Pracy wystąpił pismem z 8 marca 2019 r., znak: UNP:GIP-19-15165, GIP-GNL.081.20.2019.3 do Komendanta Głównego Straży Granicznej z prośbą o podjęcie przez Państwową Inspekcję Pracy i Straż Graniczną wspólnych działań kontrolnych we wspomnianych podmiotach na terenie całego kraju. Powyższy wniosek o wsparcie ze strony funkcjonariuszy Straży Granicznej znajduje uzasadnienie, w szczególności ze względu na bardzo ograniczone kompetencje inspektorów pracy w zakresie prowadzenia czynności rozpoznawczych, które w przypadku firm z omawianej grupy mają kluczowe znaczenie z punktu widzenia możliwości zidentyfikowania podmiotów naruszających przepisy i przeprowadzenia skutecznych kontroli ich działalności.

W ramach powyższej współpracy Państwowej Inspekcji Pracy i Straży Granicznej Główny Inspektorat Pracy otrzymał dotychczas informacje o wspólnych działaniach podjętych na obszarze właściwości Okręgowych Inspektoratów Pracy w Krakowie, Rzeszowie i Olsztynie.

W dniu 29 kwietnia 2019 r. inspektorzy pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Krakowie wzięli udział w zorganizowanych przez Wydział Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Krakowie działaniach mających na celu przeprowadzenie wzmożonych kontroli podmiotów prowadzących okazjonalny przewóz osób. W działaniach tych, oprócz 3 inspektorów pracy, uczestniczyło 6 funkcjonariuszy Policji, 4 funkcjonariuszy Straży Granicznej oraz 2 inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego, poruszających się łącznie 6 radiowozami. Funkcjonariusze i inspektorzy patrolowali ściśle centrum Krakowa, typując do kontroli osoby poruszające się nieoznakowanymi samochodami osobowymi i zachowujące się w sposób mogący wskazywać na to, że realizują okazjonalny przewóz osób.

Warto w tym miejscu wskazać, że w aktualnym stanie prawnym samodzielne podjęcie przez inspektora pracy kontroli wobec osób poruszających się nieoznakowanymi samochodami osobowymi i realizujących tzw. przewozy okazjonalne jest praktycznie

niemożliwe i wymaga wsparcia ze strony służb mundurowych (Policji, Straży Granicznej lub Inspekcji Transportu Drogowego).

W wyniku ww. działań inspektorzy pracy wszczęli 3 kontrole. Dwie z nich dotyczyły podmiotów, na rzecz których wykonywało pracę dwóch kierowców samochodów osobowych. W trakcie wstępnych czynności oświadczyli oni, że mają zawarte umowy z firmami powierzającymi pracę (jeden - umowę zlecenia, drugi - umowę o pracę). Kolejną kontrolą objęto osobę, która osobiście wykonywała okazjonalny przewóz osób i oświadczyła, że jednocześnie zatrudnia jednego pracownika. Większość zatrzymanych przez Policję kierowców tłumaczyła, że realizuje przewóz osób, jednak dla nikogo nie świadczy pracy, że jeździ za kolegę, który go o to poprosił, że dorabia sobie w ramach tzw. nierejestrowanej działalności gospodarczej itp.

Na podstawie wymiany informacji pomiędzy Okręgowym Inspektoratem Pracy w Rzeszowie i Bieszczadzkiem Oddziałem Straży Granicznej w Przemyśle wytypowano do kontroli trzy podmioty współpracujące z firmami należącymi do grupy UBER.

W toku kontroli w jednym z tych podmiotów inspektor pracy ustalił, że firma nie zatrudnia pracowników, a na jej rzecz wykonuje usługi jeden zleceniobiorca. Działalność firmy polega na poszukiwaniu kierowców okazjonalnych przewozów osób dla podmiotu zewnętrznego. Kierowcy funkcjonują w ramach aplikacji internetowych Uber lub Bolt i mają zawarte umowy zlecenia z partnerem kontrolowanej firmy. W praktyce kontrolowany podmiot zapewnia obsługę techniczno – organizacyjną kierowców, tj. rejestruje ich w aplikacji internetowej, doradza im oraz pomaga rozwiązywać problemy z aplikacją i rozliczeniami finansowymi.

W zakresie kontroli firm z grupy UBER i podmiotów z nimi współpracujących Okręgowy Inspektorat Pracy w Olsztynie podjął współpracę z Warmińsko – Mazurskim Oddziałem Straży Granicznej. Z dokonanych ustaleń wynika, że na obszarze właściwości Okręgowego Inspektoratu Pracy w Olsztynie funkcjonuje jeden podmiot prowadzący działalność w zakresie odpłatnego przewozu osób w ramach platform Uber i Taxify, ale usługi świadczone są na terenie Warszawy i okolic. Podmiot ten został poddany kontroli przez inspektora pracy, w trakcie której ustalono, że powierza on pracę wyłącznie obywatelom polskim. Czynności przeprowadzone przez funkcjonariuszy Straży Granicznej również nie wykazały powierzenia pracy cudzoziemcom, zaś ww. podmiot nie ubiegał się o wydanie zezwoleń na pracę dla cudzoziemców, ani też nie występował o wpisanie do ewidencji w powiatowym urzędzie pracy oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom.

Podsumowując, należy stwierdzić, że wykonywanie pracy z wykorzystaniem aplikacji internetowych jest nową formą związaną z pracą cudzoziemców, która

szczególnie rozpowszechniła się w ciągu ostatnich kilku lat. W tym modelu trudno mówić o istnieniu typowego związku między podmiotem powierzającym pracę a cudzoziemcem. Jest to relacja zbliżona raczej do wykonywania zleceń w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Jak już wyżej wskazałem, firmy oferujące pracę cudzoziemcom wykorzystując aplikacje internetowe, zawierają z nimi jedynie umowy dotyczące wypożyczenia sprzętu i udostępnienia aplikacji, ale nie jest to równoznaczne z zatrudnieniem cudzoziemca w danym podmiocie. Skomplikowany (zwłaszcza dla cudzoziemców) system rozliczeń finansowych wynikający ze wspomnianych umów prowadzi często do sytuacji, że osoby wykonujące pracę nie otrzymują należnego wynagrodzenia lub jest ono obciążone karami pieniężnymi. Poza tym stosowany przez firmy z grupy UBER i podmioty z nimi współpracujące schemat „zatrudniania” utrudnia prowadzenie skutecznych kontroli przez inspektorów pracy.

Ponadto obserwujemy, że wprowadzony w życie z dniem 30 kwietnia 2018 r. art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców - zgodnie z którym nie stanowi działalności gospodarczej taka forma działalności, z której przychód nie przekracza w żadnym miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę – umożliwia cudzoziemcom oraz podmiotom powierzającym im pracę obchodzenie przepisów dotyczących obowiązku posiadania zezwolenia na pracę na terytorium Polski.

2 powozientem

UNP: GIP-19-36640
GIP-GKW. 0600. 319 209.5

PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY
GŁÓWNY INSPEKTORAT PRACY
02-315 Warszawa, ul. Barska 28/30
NIP 526-10-26-544
-3-

FD+2 Priorytet

WARSAWA 79
OPUSTA CERANA
Umowa z Poczta Polska S.A.
nr 311040/W
Nadano w UP Warszawa 79

ZA ZWROTNYM
POTWIERDZENIEM ODBIORU

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

R

(00)659007734862937367

03.2019

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPL. 2019 -06- 26
ZAL. .... NR .....

PL

4